Resim 1

HACILAR BÜYÜK HÖYÜK

Hacılar Büyük Höyük, Burdur İl merkezinin 27 km güneybatısında, Hacılar Köyü sınırları içinde yer alan, 280 m x 240 m boyutlarında bir höyüktür. Höyükte, Prof.Dr. Gülsün Umurtak başkanlığında, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İstanbul Üniversitesi adına 2011 yılında başlayan arkeolojik kazılar devam etmektedir.

Burdur Göller Bölgesi' nde, tarihöncesi dönemlere ait ilk araştırmalar James Mellaart tarafından 1957- 1960 yılları arasında, Hacılar Büyük Höyük'ün 400 m kadar güneyindeki Hacılar ören yerinde gerçekleştirilmiş ve bu kısa süre içinde çok önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ancak, günümüzde bu alanda görülebilecek hiçbir arkeolojik kalıntı yoktur.

Resim 2

1976 yılında İstanbul Üniversitesi adına Prof. Dr.Refik Duru tarafından başlatılan 'Burdur Bölgesi Tarihöncesi Araştırmaları Projesi' sırasıyla Kuruçay (1978-1988), Höyücek (1989-1992) Kazıları ve Hacılar Nekropolünü Araştırma Çalışmaları (1985- 1986) ile hayata geçirilmiş, bu çalışmaların sonuçları kısa süre içinde yayımlanmış, böylece Burdur yöresi, Anadolu tarihöncesi dönemleri uygarlıklarının en iyi bilindiği bölgelerden biri/başlıcası durumuna gelmiştir.

Hacılar Büyük Höyük Kazıları bu uzun soluklu kazı ve araştırma projesinin şimdilik son basamağı durumundadır.

Hacılar Büyük Höyük'te ilk olarak ne zaman yerleşildiği ancak kazılar ilerledikçe anlaşılabilecektir. Kazıların ilk dört yılında, höyüğün batı kesimindeki kazı alanlarında MÖ 3000 dolaylarına/İlk Tunç Çağı'nın başlarına tarihlenen bir yerleşmeye ait çok güçlü, "testere dişi" şeklinde kırılmalarla kuzey-güney doğrultusunda gelişen ve bağımsız oda dizilerinden (kazamat) oluşan bir savunma sisteminin 150 m. uzunluğunda bir kısmı açığa çıkarılmıştır (Resim 1-4). Bu kesimde kente giriş çıkışı sağlayan bir kapı da (Batı Kapısı) yer almaktadır (Resim 3).

Resim 3

Savunma sisteminde şimdiye kadar ortaya çıkartılan 31 bağımsız mekânın hepsinin yerleşme içine bakan dar duvarlarının ortalarında, yak. 1 m. genişlikte kapıları vardır. Ortalama 4.5x5.5 m boyutlarındaki mekânların iç duvarları 1.00-1.10 m genişliktedir ve kapıları doğu yönündeki bir alana açılmaktadır. Savunma sisteminin taş temelleri bazı kesimlerde 1.80-2.00 m. yüksekliğe kadar tümüyle sağlam durumda günümüze gelmiştir.

Resim 4

Sözkonusu mekânların savunma sistemindeki işlevinin yanı sıra, iç düzenlemesi ve tabanları üzerindeki in situ ev eşyasına bakılarak, konut olarak da kullanıldığı anlaşılmaktadır. Yapıların tabanlarında toprak iyice bastırılmış ve düzgünleştirilmiştir. Bazı odaların orta kesiminde at nalı şeklinde bir ocak kalıntısı, ya da duvara bitişik çömlek, küp koymaya yarayan kerpiç destek/yükseltiler görülmektedir. Küplerin içinde ve mekânların tabanı üzerine dağılmış çok miktarda yanmış tahıl kalıntısına rastlanmıştır.

Resim 5

Resim 6

Sur sisteminin çevirdiği, höyüğün orta kesimlerindeki geniş alanlar da kazılmaya başlanmış ve bu kesimde şimdilik üç büyük odası ortaya çıkan bir yapı saptanmıştır. Kentin en az 250 m. çapında ve merkezinde saray ve tapınak gibi çok önemli ve görkemli yapıların bulunduğu bir yerleşme olduğunu tahmin etmek zor değildir. Buna ayrıca kent halkının oturduğu konutlar da ilave edilirse, Hacılar Büyük Höyük' deki bu yerleşmenin, dönemin Anadolu' da şimdiye kadar bulunmuş en büyük ve gösterişli yerleşmelerinden biri olduğu söylenebilir. Bu yerleşmenin önceden planlanarak, tasarımın özenle araziye uygulandığı akla gelmektedir. Kentin bir yangın felaketiyle son bulduğu söylenebilir.

Resim 7

Resim 8

İlk Tunç Çağı I kentinin savunma sistemini oluşturan mekânlarda ele geçen eşyalar günlük hayatta gereksinimleri karşılayacak pişmiş topraktan her tür çanak çömlek, tabaklar, derin çanaklar, şişe ve testiler ile depolama kaplarından oluşmaktadır (Resim 5-7). Diğer buluntuların başında herbiri ünik pişmiş toprak ve taştan idoller/şematik tanrıça betimleri (Resim 8-9) ile damga mühürler (Resim 10), maden süs iğneleri gelmektedir. Hayvan kemiklerinden ve boynuzlardan şekillendirilerek yapılmış iğne, delici, bıçak sapı gibi eşya ve gereçler yanında, çakmaktaşından yongalanarak şekil verilmiş bıçaklar, taş havan, havan eli ve el değirmenleri çok sayıda örnek vermektedir. Maden iğnelere her yıl yeni örnekler eklenmektedir.

Resim 9

Yapıların içinde, avlularda ele geçen çömlek ve küplerde ele geçen yanmış durumdaki kalıntılardan, yerleşmenin sahiplerinin bilinçli bir şekilde tarım yaparak, nohut, bezelye, mercimek, arpa, buğday gibi tahıllarla ve üzüm, incir gibi meyvalarla beslendiklerini öğreniyoruz. Yerleşmede ayrıca, evcil koyun, keçi, sığır, domuz ve köpek dışında, sincap, kızıl tilki, geyik türlerine ait kemikler ile bir panter kemiği ele geçmiştir. Söz konusu buluntuların tümü, savunma sistemini oluşturan mekânların aynı zamanda konut olarak da kullanıldığına ilişkin fikrimizi ilk kazı yılından bu yana desteklemektedir.

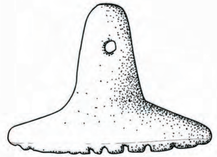

Resim 10

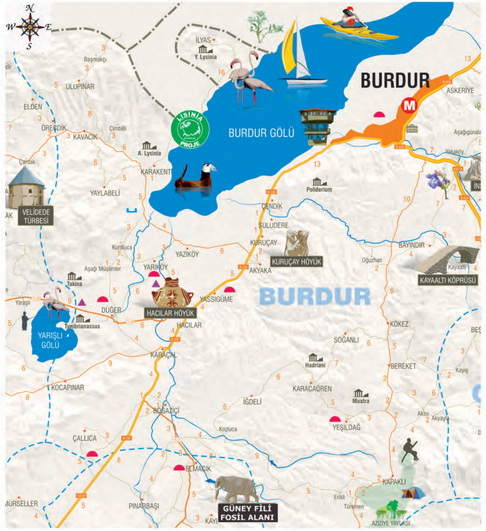

Konaklama Tesisleri

Grand Özeren & Spa Otel**** Merkez/ BURDUR
Tel: 0 248 233 77 53

Sagalassos Lodge Otel**** Ağlasun/BURDUR
Tel: 0 248 731 32 32 - 731 32 33

Atam Otel*** Merkez/BURDUR
Tel: 0 248 234 44 98

Duru Otel*** Bucak/BURDUR
Tel: 0 248 325 12 60

Hotel Lago di Salda** Yeşilova/BURDUR
Tel: 0 248 618 04 80

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

BURDUR VALİLİĞİ
www.burdur.gov.tr
0 248 233 13 30 - 233 10 79

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
www.burdurkulturturizm.gov.tr
0 248 232 20 10 - 233 10 78

Burdur Müzesi Müdürlüğü
www.burdurmuzesi.gov.tr
0 248 233 10 42

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

Hazırlayanlar ;
Prof. Dr. Gülsün UMURTAK
Araş. Gör. Fatih Mehmet ÇONGUR

T.C. Burdur Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanarak, Burdur İl Özel İdaresi'nin katkılarıyla basılmıştır.

www.burdurkulturturizm.gov.tr

Hacılar Büyük Höyük